XIII. évfolyam. Veszprém, 1915. január 31. 5. szám.

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Csalódások.

Senki se gondolja, hogy most a nagy küzdelem idején rekriminálni akarunk. A létfenntartás ösztöne minden erőt összesürit, nem érünk rá szemrehányásokat tenni. A kritika a háboru végére marad. Élni akarunk s életünk biztositása legfőbb gondunk. A csalódások alatt inkább azokra a meglepetésekre kivánunk rámutatni, melyeknek a háboruval kapcsolatban tanui vágyunk. Hát történtek csalódások? Igen, mert emberek vagyunk, valami eszmekörbe beleéljük magunkat, azt szépnek találván, szerinte élünk s ugy szeretnénk, hogy mindenki velünk érezzen és tegyen. Nem vesszük azonban észre, hogy az élet reális s nem is minden ember él eszmék szolgálatában, következőleg cselekedetei sem lesznek ideálisak. Az eszmék mindig eszmék maradnak s egy felsőbb világ a hazájuk, az élet, a mindennapos küzdelem sokszor messze elmarad mögöttük.

Igy a többek között milyen nagyra voltunk műveltségünkkel. Beszéltek nekünk, hogy észlények vagyunk, akik külön szellemi világot alkotunk magunknak, életünk rendjét, erkölcsit és szellemit, önalkotta törvényekkel tudjuk rendezni. Fensőbb lény létezése, parancsoló akarata sokaknak nem látszott szükségesnek. Ugy gondolták akárhányan, hogy a tudomány s annak igazságai alkalmasak lesznek az ember eligazitására az élet mindenféle körülményeiben. Biztak a tudomány által hangoztatott emberies érzésekben, felvilágosodásban, altruizmusban és nem tudom micsoda izmusban.

Jött a háboru kemény kezével. Mikor megrázta a nemzet életét, felhangzott a hivó szó, csatára fel. Az emberek bámulva néztek egymásra. Való-e a szó, vagy álom? „De kérem, hogy lehet ilyesmi a huszadik században? Otthagyjam családomat, munkakörömet, egzisztenciámat? Ki gondolta volna, hogy lehetséges a háboru a mai kulturviszonyok között?“ Magam is hallottam ilyen s ezekhez hasonló gondolatokat. A szavakban megnyilvánuló nemtetszés, vagy helyesebben elégedetlenség forrása, ugy hisszük a csalódás. Az az illuzió, amely ugy gondolta, hogy a tudás, vagy tudomány, a műveltség vagy teknikai előrehaladás meg tudja akasztani azt a fejlődésfolyamatot, mely nemzetek életéből ki nem törölhető.

A háboru kitörése után avval áltattuk magunkat, ha a háboru kikerülhetetlen is, mégis emberségesebb mint régen. A genfi egyezményben az emberiségnek legszebb érzései, a testvériségnek legszebb gondolatai vannak lefektetve. Gondoltuk, hogy határozmányait minden harcoló fél tiszteletben tartja. Itt is csalódásokra ébredtünk. Nem a szerb komitácsikra gondolok, akikről tudjuk, hogy kegyetlenkedtek a sebesültekkel, nem is a kulturátlan montenegróiakra. Hisz ez a két ország alá sem irta az emlitett egyezményt. Nem hallottuk az oroszokról sem, hogy az emberi részvétre utalt megsebesültekkel embertelenül bántak volna. A grand nation fiairól azonban hiteles tanuk vallják, hogy orvosokat, ápoló személyeket börtönbe zártak. Évszázadot megelőzőleg hirdették már az egyenlőséget, testvériséget s a harctéren elfelejtették, hogy a sebesülteket gondozó személyek már puszta emberi érzésből is sérthetetlenek.

S épen a franciák és angolokról mondják szavahihető emberek, hogy a Vörös Kereszt határozmányait semmibe sem veszik. Ők használtak a küzdelmek folyamán először a nemzetközi joggal ellenkező dumdum lövegeket. Francia hajók rálőttek a Zenta nevü cirkálónk életben maradt s a hullámokkal életükért küzdő tengerészeire. A felsoroltak a háboru ujabb keserü csalódásai.

Nem tesz semmit, azért nem csüggedünk. Nem először csalódtunk már életünkben, hisz hányszor halljuk, megint egy csalódással több, egy illuzióval kevesebb.

VISSZA!...

Boldog emlék csupán!... Nyiló virágerdő,
Biztató éljenzés, hangos muzsikaszó,
S forró kézszoritás volt a bucsuztató.
Dicső, szép emléki az első napoknak,
Tüzes kitörése szilaj rohamoknak,
Bár megöröklődik sok fiatal szivben:
Mégse hivogat már olyan tüzeségőn,
Nem ragyog a lélek friss, tavaszi szinben.

Mig a sebed gyógyult, sokat leveleztünk.
Ha időnk engedte.... Azt meg teremtettünk!
S furcsa irásunkon kacagtunk, nevettünk.
Hogyisne, hisz olyan gyerekesek voltunk,
Egymásra sok szép szót pazarolva szórtunk.
S midőn egy szép napon az volt leveledben:
Találkozunk ismét... ujjongott a lelkem...
Boldogságot láttam e szép feleletben.

Egyszer már ott jártál!... S most parancs küld
„Öreg harcos“ vagy már, bár fiatalságod [ujra.
Nem mutatja menten. Szép Magyarországot,
Véreink hazáját véreddel is vétted,
Mig az édes anyád imádkozott érted.
Agusztusi tűz van most is a szivedben,
S midőn lábad nyomát a tél hóval fedi,
Lángra lobban szived csikorgó hidegben.

Bucsuzom tetőled!... Lehet, hogy örökre,
Néhány hétig, a nagy hajnalhasadásig,
Drága szabadságfánk kivirágzásáig...
Másodszor mégy, tehát másodszor bucsuzom,
Kezemet kezedre épp ugy hadd kulcsolom,
Mint tettük először... Véredet érezem!...
Előre! Hazáért, Istenért a harcba!
Csókollak, ölellek barátom... édesem!

MÓZNER FERENC.

Katonák mennek...

Irta: **Koritsánszky Ottó.**

Katonák mennek...

Vajjon hanyadszor? És hányszor megy még egy-egy transport?...

Tegnap még semmit sem tudtak. Mára előkerült már a tábori szürke gúnya. Legénységi mundur a tiszteknek is. Prémgalléros kabát, nagy botos, meleg halina a lábakon. A nadrágzsebben meg a lapos sárgaréz „mészgödör-belépti.“ Kétszer-háromszor is meg-megnézi ezt mindenki, mielőtt a kócmadzagon odaerősiti. Egy fölényes fagyos mosoly, azt': csak semmi életbölcselkedés — lesz, amint lesz; gyerünk tovább!

Sorakozót fujnak. Teljes felszereléssel, menetre készen gyülekeznek:

— Fiuk, ma lesz az indulás!

Kigyullnak a szemek. A tűz, a magyar természet, a meg nem tagadható ősi vitézség lobogó lángja gyul ki bennük. A sziv földobban a lelkesedésben. A lélek magasan szárnyal. És a gondolatnak egy szempillantás elegendő, hogy egy időben elröppenjen haza, a fatornyos kis faluba, valamelyik nádfödelü viskóba, hogy szeretettel, gyöngédséggel megsimogassa édes párját: feleségét, talán kicsi gyermekeit, avagy pedig egy öreg anyókát: a világ minden asszonya közül a neki legdrágábbat, legkedvesebbet, a jó édes anyát: „Isten óvjon, Isten tartson meg benneteket édeseim“; és hogy aztán elszálljon, messze északra, fagyba-télbe, ezer veszélybe, a gaz ellennel szemben álló mindenre kész csapatainkhoz: „Jövünk fiuk telve harckészséggel, fölkészülve, nem hagyunk megboszulatlanul semmit, meg tudja most istenigazában a muszka, mi is a magyar virtus!“

És ez igy megy hónapok óta. És mi kikisérjük őket minden alkalommal, minden ujabb induláshoz.

Először szokatlan volt. Ki is tudta, mi az a háboru? Csak később, idővel, amikor már tudtuk, hogy a háboru kérlelhetlenül szedi a maga áldozatait innét is, onnét is; hogy bizony nem jön mindenki épen, sértetlenül vissza azok közül, akik elmennek; hogy tizek, százak, ezrek életére-egészségére leskelődik ezerfelől sok minden baj, veszély. És amikor már láttunk fiatal özvegyeket, árvákat, akiket egyébként még szeretettel lovagoltathatta térdén az édes apa: „huszár leszel édes fiam, azt' ily délcegen nyargalsz majd“. És amikor egyre szaporodott a sirok száma a temetőnek elkülönitett disz-helyén, amely sirok néma lakói életük tavaszán, husz egynéhány éves korukban hunytak el javarészt, — akkor reszkettek bele a szivek minden ilyen vonat indulásnál. De azért — ha fájós érzettel eltelten is, — büszkeséggel küldötte

Az a haszna csalódásunknak kétségkivül meg van, hogy közelebb hozott a való élethez. Ujra beigazolódott, hogy nem ékes szavak, hanem nemes cselekedetek mutatják az igaz embert. Hogy is mondták a régiek? Minden Demosztheneszné szebben beszél a tett.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A *nyirádi* (Zalamegye) róm. kath. anyaegyház kántortanitói állásra pályázat hirdettetik. Kétszobás lakás és a törvényes melléképületeken kivül javadalma: hitközségtől 116 kor., Bajzáth-alapból 19 kor. 32 fill., Ferencz József-alapból 47 kor. 50 fill., lélekpénz 80 kor., stóla 80 kor., 14 kat. hold föld jövedelme 280 kor., 31 m³ tüzifa 217 kor., 56 q. rozs 896 kor. értékben. Összes javadalma: 1735 kor. 82 fillér. Személyes megjelenés kötelező, de utiköltségmegtérítésben nem részesülhet. Az egyházmegyei „Gondviselés" c.imű nyugdijintézetbe tartozik belépni. Választás *február 4-én.* Plébánia-hivatal.

Pályázat. *Buzsák* (Somogyvármegye) róm. kath. iskolaszéke a megüresedett osztálytanitói állásra pályázatot hirdet. Jövedelmei: 1) a buzsáki róm. kath. hivek pénztárából előleges havi részletekben 800 kor. 2) államsegély 200 kor. 3) a buzsáki róm. kath. hivek pénztárából lakbér, előleges havi részletekben 240 kor. 4) kertilletmény a buzsáki róm. kath. hivek pénztárából havi előleges részletekben 40 kor. 5) az ismétlőiskolások oktatásáért a buzsáki politikai község pénztárából évnegyedenkint utólagos részletekben 100 kor. Összesen 1380 korona. Kötelességei: a rea bizott növendékek valláserkölcsös oktatása, azoknak a templomba vezetése s ott reájuk felügyelni, a kántorlakban segédkezni, illetve a kántor és helyettes kántor hadbavonulása miatt az összes kántori teendőket lelkiismeretes buzgalommal teljesiteni, aminek fejében a buzsáki kántortanitótól teljes élelmezésben részesül. Kizárólag okleveles férfitanitók pályázhatnak. Személyes megjelenés nem kivántatik, mivel az iskolaszéknek meg van a jelöltje. Pályázati határidő 1915. év február hó 2-án. — *Plachner* Gusztáv plébános.

„Elvi" határozatot hozott, ha az *„Alkotmány"*-nak ebbeli tudositása hiteles, ujabban a veszprémmegyei közigazgatási bizottság, azt t. i., hogy 1915-ben a katholikus Vallásalapnak, mint jogi testületnek vallása meg nem állapitható...

Ismerjük ezt a nótát, régen pengetik azt.

Kezdődött a (remélt) jövőnek ez a zenéje, midőn a katholikus vallás- és tanulmányi alapoknak díjmentesen az „országos" cimet adományozták, és ennek alapján zsidóknak és mindkét protestáns felekezetnek kezdtek Lelőlök osztogatni. Ugyanezt a nótát hallottuk midőn egyházmegyénkben nem régen valamely alapnak egyik nagy birtokát, nem tudni mi okból, eladták. azt a kérelmet pedig hogy a vételárból az ottani *katholikus* iskoláknak eddig adott fenntartási segélyt folyósitsa, azzal utasitották el, — a Közalapitványi Igazgatóságtól, vagy valahonnan, jött, a büszke válasz — hogy a tanulmányi (vagy vallás-) alap nem ad „felekezeti" iskolákra; ugy látjuk tehát, hogy a tisztelt Közig. Bizottság felsőbb kitanitásra nem ismeri az alapok jogi természetét, dacára annak, amit Hamar, Apáti és Apponyi irtak arról, akiknek tudományosan bizonyitott és okadatolt tételei, természetesen, mert *katholikus* kérdésre vonatkoznak, figyelmet sem érdemelnek.

Különben ezek csak előkészületek; majd ha mindent elszedtek: jogot és vagyont, akkor jön az „Autonomia" — aztán örülhettek pápista papok; már t. i. aki örül.

Veszprém és a lisztkérdés.

A veszprémi lisztkereskedők bevallása szerint városunkban liszthiány van. Amint erről a hatóság értesült, azonnal lépést tett arra nézve, hogy a városnak a rekviválási jogot megszerezze. Ha pedig ez a kivánalom nem teljesithető, az ország egyes területére rekviráló jogot nyert Országos Bizottság utján szándékozik a szükséges gabonamennyiséget megszerezni.

Dr. *Komjáthy* László polgármester ebben az ügyben gyülésre hivta össze a városi képviselőtestületet. Feltárta a mai helyzetet, megjelölte az intézkedés utját-módját s a képviselőtestület mindezt helyeslőleg tudomásul vette.

Egy felszólalással kapcsolatosan szóba került, hogy a polgármester késön vette észre a liszthiányt. Erre nézve a polgármester teljesen tájékoztató felvilágositást adott. Mi is figyelemmel kisérjük ezeket a vezető kérdéseket, de a városi hatóságnál mulasztást éppen nem tapasztaltunk. Amikor az első liszthiány fenyegetett, a polgármester a püspökség s a káptalan uradalmaiból lekötötte a szükséges mennyiséget. Amikor azonban a kereskedők arról biztositották őt, hogy egyes-séges árban adják a lisztet, a lekötést feloldotta. De hisz nem is azon fordul meg a kérdés, hogy a város nem szerzett be előre gabonát. Mert hiába tette volna. Ahol megtették, mint Kaposvárott is, a katonaság szükség szerint lefoglalta. Itt is lefoglalta volna, mert katonáinknak szerződéses lisztszállitójuk nincs. A kérdés azon fordul meg, hogy malmaink s kereskedőink nem kapnak gabonát. A maximális árhoz még fuvardíj is járul és pedig néha busás fuvar, mégse hoznak a piacra gabonát. Országos lapok szerint Ausztriában minden pénzért megveszik a lisztet s így nem csoda, ha a kereskedők is a maximális áron felül veszik a gabonát s azt bárhol felhajszolják. Ezen csak rekvirálással, vagy állami monopolizálással lehet segiteni...

A város az alábbi kérvényt terjeszti fel a m. kir. kormányhoz. *Hunkár* Dénes főispán vezetésével *Krainitz* Kálmán felsz. püspök, dr. *Óvári* Ferenc országy. képviselő s dr. *Komjáthy* László polgármester alkották a küldöttséget, amely a kérvényt január 30-án a miniszterelnöknek, a belügyi és a honvédelmi miniszereknek személyesen átadja. Vajha jó eredménye lenne.

A kérvény szövege:

Nagyméltóságu M. kir. Miniszterium!

Veszprém város határa igen kicsiny és nem termékeny terület, mert az itt termelt gabonamennyiség a város közönségének szükségletét rendes körülmények között sem tudja fedözni. Annál kevésbé a mai rendkivüli viszonyok között, amikor a mozgósitás kezdetétől fogva a város lakosságának száma majdnem kétszeresére emelkedett bevonult katonasággal. Ezenkivül a városi kórházban 200 beteg van, a szegényházban és az ott berendezett pótkórházban 150 főnyi a létszám, a tartalékkórházakban 3—400 főnyi a beteglétszám; átlagban mintegy 800—1000 lábbadozó katona van a városban, s az összes iskolák működésben lévén, a tanulóifjuság száma is mintegy 1000 főre tehető. A város környékén nagymennyiségü katonaság van elhelyezve, amely élelmezését egészen Veszprémből nyeri, sőt a katonaság létszáma emelkedik, mert folyó évi február 15-én és március 1-én ujabb bevonulások lesznek.

A fogyasztók számának ezen megnövekedése azt eredményezte, hogy Veszprém városban jelenleg csak annyi lisztkészlet van, ami 8—10 napra fedezi a szükségletet, miért is annak vagyunk kitéve, hogy ugy a polgári, mint a katonai egyének a legszükségesebb élelmiszer nélkül maradnak. Külön kiemelem, hogy a katonaságnak a mozgositáskor sem volt és most sincs leszerződött szállitója a lisztnemüekre, mert a mozgósitás kezdetétől fogva esetről-esetre a helybeli liszkereskedőknél vásárolta a katonaság a lisztet, sőt még az elvonuláskor magukkal vitt tartalékélelmiszert is nem leszerző-

---

az anya fiát, a feleség férjét. És miközben a fiuk lányok katonásdit játszottak uton-utfélen, muszkának tették meg azt, kinek senki hozzátartozója nem volt a háboruban. Bünhődjék érte, s szégyelje magát, hogy muszkának kell lenni. (Persze, hogy igy kisebbségben volt a muszka a gyerekkatonásdinál, de legalább antul többet kikapott).

És kertjeink legszebb virágjaival diszitették gyengéd-finom női kacsók a marcona hadfiakat, akiknek szive szinte ellágyult erre; de aztán ugyancsak megacélozódott. És talán sohasem terem már majd annyi virág e szép országban, mint a mult évben, amikor az utolsó „Isten hozzád" és a „Viszontlátásra" köszönést egy-egy szál virággal juttatták kifejezésre s reá a válasz a dal, a szép magyar nóta volt, amitől lelkesedésben ringott ez a dicső nemzet.

Azonban a világháborut is meg lehet szokni. Ma — szinte elgondolni is nehéz — hogy mikép is volnánk világháboru nélkül. De a megszokottság dacára sem tagadjuk mg nyugalmunkat: elvisszük szivünk minden szeretetét, lelkünk minden megbecsülését, jó kivánságainkat: „Szerencse fel!" — a hadbavonulóknak...

Katonák mennek...

Kürtszó hallatszik. Kettős rendekben sok ember vonul végig az utcán s egy pillanat alatt hire fut az egész városban: katonák indulnak a harctérre.

Elől egy sebesülten egyszer már visszakerült főhadnagy. Nem is egy; három főhadnagy megy velük, mindmegannyija másodszor megy. Egy sincs közöttük, aki az „ellenség előtt tanusitott bátorságáért", „hősies viselkedéséért", „eredményes önálló szolgálatáért" né kapott volna kitüntetést. És a fiuk között? Az ujonc, a nyálasszáju gyerekek mellett, akiket — semmi kétség benne — a háboru egy szempillantás alatt komoly, öntudatos férfiakká, vitézekké fog érlelni, férfikoruk derekán lévő, nagybajuszu apák, akik a fiatalok lelkesedésének tüzébe ifjakká acélozódnak. És nem egy, aki már másodszor, sőt harmadszor megy az ellenség ellen, hogy folytassa bátorságos elszánt küzdelmét ott, ahol abbahagyta, mivel valami buta golyóbis avagy egy cimet tevesztett bacillus megakadályozta annak idejét. Van közöttük kitüntetett is. Egyik vitéz honvédnek az elmenés alkalmával adta át főhadnagya a másodosztályu vitézségi érmet.

Ez a fiu betegen feküdt egy kórházban. Meghallotta, hogy főhadnagya alkalmasint rövidesen visszamegy a harctérre. Nosza kapta magát: ő is megy, neki sincs baja. Jelentkezett is önként, pedig feleséges ember. Halada Jánosnak hivják tizedes, pompás fiu és már az első ütközeteknél páratlan elszántságot tanusitott s később még fokozódott ez benne. Ennek a fiunak itt az utcán tüzték ép az elindulás előtt mellére a vitézségi érmet. És a többi is mind. Mindmegannyija azzal a szent fogadalommal: megállj muszka, megtanitunk rá, mit tesz a magyart bántani.

Köztük vannak azok az ujoncok, akiket megkérdeztek: no fiuk menni kell, ki jelentkezik önként, lépjen az előre egy lépéssel. És a két sorban lévő annyi-annyi ujonc *mindegyike* — előre lépett egy lépéssel.

— Csak harminc jelentkezzék, nem kell több.

Hiába, a sorok nem szakadtak meg; megint mindenki jelentkezett. Erre kiválasztanak közülük harmincat.

— Álljatok félre, ti mentek.

S mire félreálltak lehettek háromszor annyian, mert megint csak átszöktek oda azok, akikhez a sors oly kegyetlen volt, hogy ők nem kerültek a kiválasztottak közé...

Hát nem biztos-e az ilyen lelkes jó katonákkal a győzelem a pokol minden ördögével szemben is!...

Katonák mennek...

Az utcák sorából énekszó hallatszik. Ezer a kisérőjük. A katonák sipkájukat lobogtatják, a kisérők keszkenővel intenek bucsut. Aztán néma csend. Harsány vezényszó nyomában elül az ének s a kürtös „Imához" fuj. A pillanat nagy jelentősége mindenki lelkén átrezeg s ezrek halk, néma, szótlan imája száll-száll az egek Urához... És kigyul a nóta. Tüzes, lelkes dal tomboL az ajkakon. Gyilkosan keserü sokszor, de mind egy: szivből jövő.

Katonák mennek...

Jól befütött mozdony a hosszu kocsisor előtt. Egy-egy kályha a kocsik közepén. Ennek tüzénél a lelkesedés heve melegit csak jobban.

Bevagoniroznak. Komolyan történik, de nótaszó mellett. Egyik honvéd neki dül a kocsinak, ugy irja utolsó üdvözletét innét a rózsaszinü lapon

dött szállitótól, hanem az ittlévő kereskedőktől szerezte be a katonaság, ami megint a készletek nagymérvü megfogyatkozását eredményezte.

Az Országos Bizottság a gabona összeirását és lefoglalását Veszprémvármegye területén megkezdette és igy a kereskedők még azon csekély gabonamennyiséget sem kaphatják meg, amit előzetesen megvettek. Veszprém városban olyan malom nincs, amely lisztet adna el, mert valamennyi malom készpénzfizetésért őrli meg a kereskedő által neki átadott gabonát, ennélfogva arra sincs kilátásunk, hogy a malmoktól kaphatnánk lisztet.

Ezen nehéz körülmények között a város közélelmezésének biztositására kénytelen a város képviselőtestülete a nagyméltóságu M. Kir. Minisztériumhoz segedelemért fordulni, nehogy rövid időn belül ugy a polgári, mint a katonai lakosság kenyér nélkül maradjon.

Legmélyebb tisztelettel kéri a képviselőtestület: méltóztassék Veszprém város közönsége részére Veszprém város, a veszprémi, a devecseri, az enyingi és zirczi járások területére az 1914. évi L. t.-c. alapján 100 waggon buza, 30 waggon rozs, 40 waggon tengeri és 30 waggon burgonya mennyiség erejéig a lefoglalási jogot a polgári és katonai lakosság élelmezésére engedélyezni. Az engedély alapján igénybevett gabonamennyiséget a szükséghez képest a városi tanács osztaná szét a helybeli lisztkereskedőknek üzletük nagysága arányában és azzal a kötelezettséggel, hogy előre, a hatóság és lisztkereskedők között megállapitandó árnál magasabban a lisztet árusitani nem szabad.

Amennyiben pedig ezen engedély megadása az Országos Bizottságnak adott jogába ütköznék, tisztelettel kéri a város közönsége, hogy a fent megjelölt mennyiséget az Országos Bizottság bocsássa Veszprém város tanácsának rendelkezésére, hogy az ekként nyert gabonát a fennt előterjesztett módon bocsáthassa a városi hatóság közfogyasztásra.

A fentebb megjelölt mennyiség hozzávetőlegesen és nagy takarékosság mellett biztositaná a város polgári és katonai közönségének közélelmezését.

Kelt Veszprémben 1915. évi január hó 27-én.

Veszprém város közönsége nevében Nagyméltóságodnak alázatos szolgája:

Dr. Komjáthy László s. k.
polgármester.

Szobákat kér a város a katonatiszteknek. Veszprém város hatóságánál a helybeli állomásparancsnokság panaszt emelt. Panaszában azt emliti fel, hogy a jobb lakások tulajdonosai nem ajánlják fel fölösleges szobájukat a tisztek részére. Ily ok miatt a tiszteknek drága szállodai lakást kell tartaniok s emiatt egy csomó fedezetlen költség esik majd a város nyakába. A parancsnokság arra kéri a városi hatóságot, hogy érvényesitse a hadiszolgáltatási törvényben megadott jogát s a tiszteket szállásolja el. A képviselőtestület január 27-ikén tartott ülésében ehhez hozzá is járult. A polgármester azonban ehhez a kényszerhez csak végső esetben akar nyulni.

Az alábbi szép, igazán a jó lelkekhez szóló felhivásban kéri fel a nagyobb házak tulajdonosait, hogy jó pénzért szobákat bocsássanak a tisztek rendelkezésére. A felhivás idevágó része igy hangzik:

„Le kell, hogy rója a város közönsége hálaját azokkal szemben, akik érte e nagy küzdelemben a vérüket ontották s ontják. Az itt állomásozó tisztikar nagy része még mindeddig magánlakásokban nem volt elhelyezhető. A város lakosságának egy része, akiknek talán van *egy nélkülözhető szobája*, még mindig nem ajánlotta fel tiszti szallásul s emiatt sebesült- és beteg tisztjeink nagy része kénytelen az amugy is nehéz terepü hegyes-völgyes városban sántán hosszabb utakat tenni, mert a város főterein, főutcáin, amelyek a város középpontján s az egyes legénységi elhelyezési körletektől egyenlő távolságra vannak, az ott lakók, lakásokat tiszti szállások céljaira a város vezetőségének rendelkezésére nem bocsátották.

A város és a katonai kincstár pedig nem ingyen veszi igénybe a szállásokat, megfizet azért oly árt, amelyért normális időben azok értékesithetők nem volnának.

Azon nagy küzdelem értékét, amely most az egész világon folyik s amely egy egész világrész térképét fogja talán átalakitani, a város lakossága csak akkor méltányolja kellőleg, ha maga is részt vesz abban minden erejével, ha lemond kényelmének egy kis részéről legalább, s ha azoknak, akik ebben a nagy világtörténelmi tusában életet, vagyont áldoznak a hazáért, s nemzetünk jövő boldogulásáért, itt messze a küzdelmek szinterétől békés otthont nyujt, hogy a hires magyar vendégszeretettől uj erőre kelve térhessenek vissza oda, ahol minderről le kell mondaniok.

A város közgyülése legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározta, hogy a felesleges lakószobákkal rendelkezők lakásait a hadiszolgáltatási törvény alapján tiszti beszállásolások céljaira igénybe veszi, mi azonban azt hiszszük, hogy a város áldozatkész, lelkes intelligens lakossága a törvényre való hivatkozás nélkül is a nagy időkhöz való megértéssel bocsátja a város vezetőségének rendelkezésére nélkülözhető lakásait."

Bizonyosra vesszük, hogy ennek a buzditó szózatnak meg lesz a kivánatos jó hatása!

Éjjeli szállásunk a harctéren.

Irta: **Szeberényi László**, cs. és kir. tábori lelkész.

Az otthon maradottak ugyancsak sopánkodhatnak afelett, hogy a harctéren küzdő hozzátartozóik részesülhetnek-e háborus értelemben vett éjjeli menedékhelyek áldásaiban. A fáradt embernek, ha nem kényeskedik, nem okoz fejtörést a pihenés problémája — jó időben. A vándor legény jóizüen alszik az árokparton; a városligeti suhanc a padon; a fiakkeros bólogat a bakon. A huszárok beszélik, hogy ők „kitünően" alusznak menetelés közben a lóháton; sőt a bakák azzal dicsekesznek, hogy masirozás közben is képesek magukat az „üditő álom karjaiban ringatni", de ha megálljt vezényelnek, akkor a szundikáló katona orrát az előtte álló kupájába üti. A kiváncsiság tovább vitt; kérdezősködtem pilóta tisztektől, hogy tudnak-e repülés közben szundikálni; de nem kaptam kielégitő választ; azt mondták, hogy csak a háboru után próbálhatják meg, mert a muszkák visszafelé irányuló „hadmozdulatai" kötik le figyelmüket, és igy nem érnek rá repülés közben szundikálni.

Szóval nem okoznak fejtörést a harctéren az alvás problémái. Figyelemre méltóbb azonban a kérdés zimankós téli időben, amikor a lehetőség szerint tető alá kell jutni. Különben, amitől legkönyebben elszokik a háboruban mindenki: az a kényelem és hosszu alvás. Magam sem hittem volna, hogy mily kevés alvással és mily fárasztó körülmények közt lehet beérni a harctéren. Máskor egy éjjeli utazás után egy napig pihentem. A háboruban egy alkalommal nyolc napig, egy másik esetben öt napig utaztam vonaton; ennyi idő alatt szobát és ágyat nem láttunk, a padlón aludtunk, mert a hely szük volt, ez azonban főuri kényelem, tehát emlitésre sem méltó a harctéri „pihenés" egyéb körülményeihez képest.

A tábori lelkészek, hadbirók, orvosok, gazdasági tisztek, ujságirók — szóval, akiknek nem a verekedés és muszka kergetés a hivatásuk a harctéren, időnként igen „kényelmes" éjjeli menedékhelyre találhatnak, ahol a leleményesség hamarosan felfedez egy kis szalmát, rongyos zsákot, valami piszkos ruha felét, amiből a háborus ágy elkészül. Persze a tapasztalat mesterré tesz bennünket e téren is, másrészt a megszokás és a harctéri körülmények kiverik belőlünk a finnyásságot; mondhatom, hogy a háboruban finnyás-kényes embert nem láttam.

Egy alkalommal több napig egy felvidéki kisvárosban voltam. Egy uri házban kényelmes szobában laktunk egy lelkésztársammal. Egyik nap egy tábori lelkész érkezik; átutazóban volt; szivesen felajánlottuk a szállást; ebédután azonnal siet haza, mert Galiciából jött, öt napig utazott, „kissé" elfáradt. Mikor haza megyünk, a bajtárs pompásan alszik — a padlón köpenyét leteritve. Csodálkozunk nagy szerénységén, hogy nem fekszik legalább is diványra. Ő azonban felébredése után megmagyarázta, hogy aludni akart, mert aki hónapok óta csapatszolgálatot teljesit, az legfeljebb feküdni tud kényelmes ágyban vagy diványon, de jóizüen aludni csak földön vagy padlón lehet...

... Galiciai országuton megyünk előre; reggel óta megyünk, már este felé van, nemsokára odaérünk, ahova a parancs irányit bennünket; az ebédet megettük az uton; majd lesz jó vacsora, csak valami jó szállásra is akadhassunk; sokan vagyunk, valamennyi tiszt egycsoportban lóháton; nagyszerü kozák lovam van; zsákmányoltuk; okos, kedves állat; a nagy nyeregben ugy ülök, hogy a képzelőtehetség megerőltetésével szinházi páholyszékben érzem magam; ágyuink dörgő hangja végig hömpölyög a komor felhők alatt, mintha csak az „Istenek alkonyából" a gyászindulót hallanám. Jókedvünk van, mert előre megyünk.

Megérkezünk a világ legelhagyatottabb falujába. Egy házat kijelölünk „tisztiétkezdének", néhányat lakásnak. Vacsora után hamar pihenőre térünk. A „tisztilakásba" istállón keresztül lehet bejutni. Ide köttettük lovainkat. Bennt a szobában egy öreg sánta ember mozog, hosszu haja, gyér szakálla, szőrös rongyok lógnak testéről. Uram bocsá', mintha medve volna; egy jámbor öreg asszony köhécsel valahol a pócikon; két menyecske üldögél az egyik ágyon, pici nyekergő gyerek öreg keszkendőben lóg a mestergerendán, az anyja — az egyik menyecske — madzaggal rángatja, hogy himbálódjék; aztán mikor — ugy gondolom — a gyerek a sok himbálódástól elszédül akkor elcsendesül és alszik. A falon sok szentkép, néhány

---

babájának. A másik teljes felszerelését megtoldja egy édes-drága tehertöbblettel: kicsi gyermekét karjára ültetve, jár föl-alá, annak pufok vörösre fagyott arcocskáját szeretettel meg-megböki, simogatja; nem szól egyet se, csak néha-néha viszi tekintetét a nyomában bandukoló asszonyra: feleségére, akinek ajkát hézagos időközökben rapszodikus szavak hagyják el:

— Öszt' irjon ám... Nagyon vigyázzon, baj ne érje... Érte, a gyerekért...

— Beszállni, beszállni... Éljen a haza!... Vigyázz, bújy beljebb, leeső, azt' muszkát se látó... Isten vele százados ur!

Ssss!.:. a másik mozdony ide-oda siklik, huzatja a lovakkal megrakott kocsikat; a konyhát s egyéb kelléket.

— Ne lógasd a fejed öcsém, meglátod te még a veszprémi napot...

S közben hallatszik a nóták sokasága:

„Hej! de nincsen párja a magyar katonának!..."

„Édes anyám, ha a fija maséroz..."

„Szépen szól a harmincegyes banda,
Magyar bakák masiroznak rajta...
Masiroznak idegen országba,
Oroszország széles határára."

— Itt van pajtás, igyál egyet!... Éljenek a szép leányok... Éljen a Tóth százados ur! É-éjennn!...

Ffffhühü! Fütty szó. No a másik masina is odacsatlakozott. Jó a kürtös. Fujja a trombitát. Recseg, recseg... Bucsura szól. No még egy csók, egy kézszoritás. Egy ügyes ugrás s kiki helyén terem a kocsiban. Sok-sok fej, pántlikás, zászlós sipkával takart okos, józan, kemény nyakon nyugvó magyar fej! Dacos, határozott mind meg a hány...

No még öt perc, még egy...

— Isten vele édes anyám! Isten velünk! Szerencse fel! Viszontlátásra! — össze-vissza kiabálás, bucsuzkodás. Hangzavar, amely mégis oly sokatmondó.

És egy öreg ember keményen, megtartózkodással áll. Fejét félre forditja; szótalan: tiszt fiát, ki másodszor megy ki, kisérte el. Néhány katonaasszony, hadiözvegy: izenetet küld a tiszt urának, katonalány az apjának, meg talán másnak is.

És az utolsó perc is elmult; a világ leghosszabb és mi tagadás, egy kissé keserves — perce is.

A vonat hosszut füttyent. Lelkes orditás, utolsó Isten velünk! kiáltás. A kürtös trombitája recseg, meg-megszakad a hang, ahogy a vonat zökken egyet. Fent a municióskocsik mellett őrtálló szuronyos honvéd tiszteleg. A sipkák lekerülnek a fejről, heves ütemben integetnek velük. És mi nézzük, nézzük... Hosszan nézünk a mindinkább eltünő vonat után... Egy kis lány szeméből meleg könny csurran ki... De mosolyog, hogy elnyomja, hogy elterelje a figyelmet róla...

... Katonák mennek... Vajjon hányadszor és hányszor mennek még? Mert menni is fognak, mig miénk lesz a győzelem teljesen! A győzelem, a dicsőség, a fény, a ragyogás...

És akkorra megtermik kertjeink megint a szép virágokat s lesz majd mivel fogadni benneteket, dicsőséges győzelemben visszatérő elmenő katonák!

cifrapohár, sőt még néhány piszkos képes lap is; ez a tiszti lakás díszítése.

Az ablakhoz rohanok, hogy egy kis jó levegőt eresszek a szobába, de az ablakot nem ugy csinálták, hogy nyitható legyen; igy hát azzal biztattuk magunkat, hogy háboruban ugy is eleget vagyunk szabad levegőn. A tiszti szolgák nagy tevékenységet fejtenek ki. Asztalt, padokat, köszörükövet, rossz kereket, ládát hamarosan elmozgatnak az utból, miáltal nagy teret nyerünk. A földet felöntözzük lisoformos, sublimátos vizzel; aztán hozzák „az almot az uraknak." Végig hintik a szalmát, az én Jánosom hamarosan kerít néhány zsákot, azt is a szalmára rakja, fölöje a kincstári pakrócot, magyarul vinterdekát (Winterdecke — télitakaró); vánkosul néhány fehérnemüt és egy rezerv nadrágot, takarónak jó lesz a tiszti köpeny; de meg nincs is hideg a szobában, aztán meg háboruban nem is szokás levetkőzni éjjelre.

A házi gazdáék mindezt a világ legflegmatikusabb közönyével nézik; az öreg sánta bácsi valamit motyog, de ki érti azt meg? Az élete párja, még egyideig köhécsel a pöcikon, aztán ruhástul az egyik ágyba feküsznek, a két másik asszony a másik ágyba, a gerendán lógó gyereket tovább rángatják. A sarokban szundikáló kutyát kiverjük; a kemencére felmászik a Jánosom, egy megijedt mácska leugrik; kisiccegetjük a szobából, de visszaszökik; a tyukok az ágyak alatt oly közömbösen bámulnak, mint a gazdáik; a kecskét az egyik legény kikötötte az „előszobába". Az egyik asszony odamegy a szenteit viztartóhoz, meghinti magát és az egész szobát, tehát minket is bizonyára beleszámitott, aztán halk ásitozások közt imádkoznak magukban; mi is; keresztvetéseinkből láthatják, hogy egy közös Pásztornak vagyunk juhai.

Igy alszunk tehát; a házi gazdáék, a pici gyerek, tyukok az ágy alatt, macska a kemencén, a még apróbb és igen apró állatokat nem számitom; továbbá a Jánost, mert egy legénynek kéznél kell lenni; azután jövünk mi: három tábori lelkész, egy hadbiró, három másik tiszt.

Még néhány pillanatnyi gondolkozás a felett, hogy a szalma az anyaföldnek, mily kedves, megbecsülhetetlen szülöttje; a szalmának minden szálat meg kellene aranyozni; a szalmát nem szabad lebecsülni; miért nincs annak nagyobb becse, mint a lószőr matracnak, ez nem igazság! Otthon a tyukok kaparásznak benne, a kis malacok henteregnek rajta, kuvasz belebujik, sőt még a szegény ember is csak ugy fekszik rá, ha előbb szalmazsákba varja, mert másképp kilátszik az ágyból, az pedig szégyen. De ne busulj édes szalmaszál, most másképp lesz minden; a világháboru megtanitja a hálátlan embereket arra, mint kell téged igazán megbecsülni! Jó éjszakát, óh szalmaszál, kedves jótevőnk! . . .

Az „előszobában" a lovak toporognak; itt bent a „tiszti lakásban" már teljes csend van, csak a pici gyerek nyekereg, az öreg néni köhécsel, a sánta bácsi hortyog. Reggelre pedig pompásan kialudtuk magunkat.

Harctéri hősök kultusza. A háboruval kapcsolatos társadalmi és hivatalos akciók között kétségtelenül a legrokonszenvesebb és legnépszerübb lesz az, amelyet a Hadsegélyző Hivatal kezdeményezett azzal a kegyeletes és amellett hadtörténelmi és hazafias szempontból is rendkivüli fontosságu céllal, hogy a harctereken hősi halált halt magyar katonák emléke az utókor, az elkövetkezendő nemzedékek számára méltó módon megörökittessék. A Hadsegélyző Hivatal égisze alatt ebből a célból egy bizottság létesült „Hősök Emlékét Megörökitő Országos Bizottság" cimen, amelynek elnökei *Kirchner* Hermann cs. és kir. altábornagy, a Hadsegélyző Hivatal vezetője és dr. *Lukács* György v. b. t. t. orsz. képviselő. Ez a bizottság igen szerencsés gondolattal akarja megvalósitani nemes célját és pedig felhivást intéz az egész ország közönségéhez, hivatalos hatóságokhoz ép ugy mint magánosokhoz, hogy minden adatot, amely harctereinken elesett hőseink halála körülményeire és a harctéren tanusitott hősi cselekedeteikre vonatkozik, ép igy az elesett hősöknek rendelkezésére álló arcképeit küldjék be a bizottságnak. Az ilyenformán összegyülő adathalmazt a bizottság hivatalosan hitelesiteni igyekszik s rendszerbe foglalva, mint a mai háboru emberi dokumentumainak okmánytárát, a nyilvánosság rendelkezésére bocsájtja. Ez a nemes mozgalom, amely a komoly hadtörténelem számára is kétségtelenül nagyértékü becses adatokat fog eredményezni, de másrészt a jövő nemzedékek számára a hősi cselekedetek egész légióját fogja nemes példázatok gyanánt megörökiteni, hivatva van arra, hogy lelkes viszhangra keljen az ország egész társadalmában, főként azokban a hajlékokban, ahol ma aggódó szeretettel figyelik a harctéren küzdő családtagok sorsát és gyászolják a hősi halottakat. A Hősök Emlékét Megörökitő Országos Bizottság ez uton hivja fel az ország közönségét, az érdekelt családokat és testületeteket, hogy a fentjelzett adatokat az elesett hősök fényképeivel együtt czimére (IV. Hajó-utca 16. Budapest.) sürgősen küldjék be.

A mult gazdasági év.

Agrárállam lévén, a kormánynak és társadalomnak elsőrangu érdeke gazdasági életünk fejlődése. Ezért siet mindkettő a kisgazdát pártfogolni, támogatni, oktatásban részesiteni. Oly működés folyik a gazdaközönség támogatásában állami és társadalmi uton, hogy célszerünek tartottuk tájékozatásul a vármegyei gazdasági felügyelőség mult évi működését nyilvánosságra hozni.

A veszprémvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség mult évi működése rövid vonásokban a következőkben vázolható:

A felügyelőség működését a kiütött háboru nagy mértékben megakasztotta, amennyiben a szokásos és részben már folyamatba tett államsegélyeket a földmivelésügyi miniszter visszavonta, s a felügyelőség az év 2-ik felében kénytelen volt minden állami segélyezéssel összefüggő ügyét beszüntetni, e helyett — mivel a gazd. tudósitók nagy része is hadba vonult, igen sok mezőgazdasági statisztikai dolog is a haboruval összefüggő rendkivüli ügyek és rendeletek elintézése vált szükségessé.

A vármegye 1914. évi termés eredménye, a gyümölcs termés és szüreti eredmények már ismeretesek.

Az állattenyésztés fejlődése sajnos, kivánni valót hagy maga után, amennyiben nem hogy szaporodás, de csökkenés állott be, a minőségben azonban további előrehaladás mutatkozik. Az 1914. évi tavaszi állattenyésztés adata szerint az 1913. évi eredményhez viszonyitva a szarvasmarhánál 1013 drb, sertésnél 21877 drb, juhnál 8434 drb a kevesbblet. Ezen kevesbblet a szarvasmarhaállománynál elenyésző csekély, mig juhnál, de különösen a sertésnél már nagyon is feltünő, s ennek oka az, hogy sertésvészben és orbáncban mintegy 6000 drb sertés hullott el és hogy Ausztriába a friss sertéshus, valamint a hizlaldákból az élő sertés kivitel sokkal élénkebb volt mint az előző években, a juhállomány csökkenésének oka pedig abban rejlik, hogy egyes uradalmak vagy teljesen felhagytak a juhtenyésztéssel, vagy pedig nagy mértékben redukálták azt. A lóállománynál egy elenyésző csekély (616 drb) többlet mutatkozik az állatösszeirás szerint.

Sajnos, hogy a háboru folytán el lehetünk készülve arra, hogy állatállományunk csökkenni fog, ámbár a szarvasmarhatenyésztés visszaesésének megakadályozására a földmivelésügyi kormány minden lehetőt meg tesz, ugy a lótenyésztés érdekében is, ámbár ez utóbbi a háboru folytán sokkal nagyobb veszélynek van kitéve.

A köztenyésztésre szolgáló apaállatok államsegéllyel való kiosztását a községek számára a háboru kitörése után, augusztus elején a miniszter megszüntette, épen ezért a felügyelőség ez irányban kifejtett működése ugyszólván csak ½ évre tehető. Kiosztatott 118 drb tenyészbika 84550 kor. vételárban, amihez földmivelésügyi miniszter 13956 korona segélyt adott.

A sertéskanok beszerzésénél a községek már nem vették annyira igénybe a felügyelőséget. Kiosztatott 48 drb kan 5465 kor. vételárban, melyhez 1603 kor. segélyt adott a földm. miniszter.

Az előző években jó sikerrel kezelt svájczi tenyészszarvasmarha importhoz az 1914. évben is kért államsegélyt a vármegye gazdaközönsége, azonban a segélyt a miniszter a háboru miatt nem adhatta meg, s igy az elmaradt.

Az évenkint szokásos fajbaromfi kiosztástól szintén elesett a gazdaközönség, mivel a rendkivüli viszonyok folytán ehhez az államsegélyt a miniszter nem adhatta meg.

Az állattenyésztés fejlesztésére igen jó hatással lévő állatdíjazásokból is csak egy díjazást lehetett megtartani, s az ezen célra kiutalt 1500 kor. államsegélyből ezen a Devecser vidéki gazdakör által tavasszal rendezett szarvasmarhadíjazásra 400 kor. használtatott fel, a fennmaradt 1100 kor. a miniszteri rendelet értelmében felhasználható nem volt, s igy több állatdíjazás nem is történt.

Az apaállatgondozók jutalmazására előirányzott 300 kor. szintén nem volt felhasználható.

Legelő feljavitásnál és szerzésnél 4 községnél működött közre a felügyelőség, s ebből 2 községnél 2100 kor. államsegély adatott meg.

Apaállatistálló épitéshez 3 község kért államsegélyt, melyek közül kettőnek kérelme nem volt teljesithető, egy község ügye pedig folyamatban van.

A mult években eszközölt belföldi üszőkiosztáshoz és svájczi importkiosztáshoz a már megállapitott évi járulék alapján 11887·97 korona államsegélyt adott a földmivelésügyi miniszter.

A Gazdasági Egyesület alakitott tejellenőrző egyesületek támogatására az 1914. évben államsegélyt adni a földmivelésügyi miniszternek — tekintettel a háborus viszonyokra, — nem volt módjában.

Mindezeket összevetve, az 1914. évben összesen 29946 korona államsegélyben részesült a vármegye gazdaközönsége.

HIREK.

— **Alispánválasztás.** *Koller* Sándor távozásával az alispáni szék uj gazdára vár. Választás utján tölti be a törvényhatósági közgyülés f. évi március 8-án. A pályázatot *Hunkár* Dénes főispán a vármegye hivatalos lapjában már kihirdette. Az alispáni állásra, amint halljuk, dr. *Véghelyi* Kálmán vármegyei főjegyző, *Szélessy* Dániel árvaszéki ülnök és dr. *Balák* Lajos pápai főszolgabiró pályáznak. Mindegyik érdemes, régi tisztviselője a vármegyének. A megyebizottsági tagok bölcsesége bizonyára mérlegelni tudja a vármegye javát s ezt a fontos érdeket a választással kifejezésre is juttatja. A magunk részéről csak azt a kivánalmat fejezzük ki, hogy az eddigi jó viszony, mely az egyházi hatóság, a vármegyei papság és a vármegye első választott tisztviselője között mindig csak a közügy javára fejeződött ki, az uj alispán hivatalos működése alatt is állandó maradjon.

— **Halálozás.** *Pacher* Donát, sz. Benedek-rendi áldozópap és a soproni r. kath. főgimnázium igazgatója folyó hó 24-én kora 62-ik, szerzetesi élete 43-ik, áldozópapságának 37-ik évében Balatonfüred-fürdőn elhunyt.

— **Derék honvédtüzéreink.** A hetes számu veszprémi honvédtüzér ágyusezred ugy látszik derekasan megállja helyét. Az ezred parancsnoka már részesült magas kitüntetésben. Most meg arról értesitenek bennünket, hogy a legénység is elismerésreméltó működést fejt ki. Legszebb bizonyitéka a sok kitüntetés, amit eddig kaptak. Igy eddig 2 arany-, 11 nagy ezüst- és 20 kis vitézségi ezüstérmet érdemeltek ki, 10 embernek pedig elismerő okiratot adtak át. Jóleső önérzettel irtuk le e sorokat katonáink nemes viselkedéséről. Veszprém városa büszke lehet honvéd háziezredeire.

— **A város államsegélyt kér.** Veszprém-város árva és gondozatlan gyermekek eltartásáért közel tizenötezer koronával tartozik a különböző gyermekmenhelyeknek. A nagy kiadás könnyebb elviselhetése végett államsegélyt kér a kormánytól. Miniszteri rendelet szerint azonban ily segélyben csak azok a városok részesülhetnek, amelyek hátralékos menhelyi tartozásukat 1914. jan. 1-ig kifizetik. Ezt kellett tennie Veszprémnek is s erre a célra a szükséges fedezetet a tanács a szegény házalapból utalta ki addig is, mig a belügyminiszter beleegyezését megnyeri, hogy ezt az összeget a városi gyámpénztári alapból, illetve az ott elhelyezett „elhagyott gyermekek segélyalapjából" visszatérithesse. A városi közgyülés a tanács intézkedését helybenhagyta s a lépéseket az államsegély elnyerése végett megteszi.

— **Eljegyzés.** *Kurdy* Rudolf cs. és kir. tart. hadnagy jegyet váltott segesdi *Segesdy* Micikével Veszprémben. (Minden külön értesités helyett.)

— **Kérelem a közönséghez.** *Hunkár* Dénesné őmltsga elnökésével egy bizottság alakult, amely a hadbavonultak gyermekeit ruházza fel. Eddig biztositva van 225 pár cipő s ugyananny harisnya. Kellene még 80 fiunak s 50 leánynak ruhafele. A bizottság szeretettel kéri a jobbmódu családokat, hogy erre a célra ócska ruhát sziveskedjenek adományozni. A ruhafele lehet gyermeknek s felnőttnek való. Átadható minden kedden csütörtökön a városi gazdasági hivatalban. Kp. még 87 család tüzifát is a gyűjtött segélyből. A fát a város bocsájtja jutányos áron az emlitett bizottság rendelkezésére.

— **Emléklapok.** A hadsegélyző hivatal szétosztás végett 8 ezer darab emléklapot küldött azoknak a tanulóknak részére, kik a katonáknak szeretetadományokat adtak. A küldött mennyiség nem elegendő, épen még egyszer annyira volna szükség. A tanfelügyelőség kéri a tanitó urakat, hogy amig a kért lapok megérkeznek, legyenek türelemmel. Kézhez vételük után az összes iskolák megkapják.

— **Hősök halála.** Gyászjelentés mindig fájdalmat hirdet. Legsajgóbb, legmegrázóbb a fájdalom, ha a szülői sziv mélységes keservét, vigasztalan bánatát hirdetik. Manapság gyakran megtörténik ez s ne ütközzünk meg, ha a szomoruság kinos vergődését, a szenvedő sziv zokogását a hazafiui kötelességbe való megnyugvás se tudja egyszerre lecsendesiteni. Ilyen gyászjelentést kaptunk Nemespécselről. *Fejes* Géza jelenti két hős fiának, a 30 éves *Fejes* Gézának s a 28 éves dr. *Fejes* Gábor ügyvédnek hősi halálát. Az első Jaroszlaunál halt meg október 16-án, a második a kárpáti harcokban a közeli napokban esett el s holttestét a cs. és kir. 2. gyalogezred 3. századának tisztikara haza szállittatta Nemespécselre. Jan. 30-án temették el a község s a környék nagy részvéte mellett.

— **Kabaré a városi kórházban.** Felejthetetlen estélyük volt f. hó 24-én a veszprémvárosi nyilvános kórházban ápolt sebesült és beteg katonáknak. A városunkban f. hó 23 és 24-én jótékonycélu kabaré-előadást tartott kitünő társulat tagjai fentnevezett napon délután megjelentek a kórházban s ott a tágas műtőteremben az összes járni tudó betegek és önkéntes ápolónők jelenlétében oly élvezetes és kitünő előadást tartottak, hogy ugy a betegek, mint az ápolónők elragadtatásuknak adtak kifejezést. A sok szenvedéstől és fájdalomtól elcsigázott harcosok felejtettek mindent, minden szenvedést, minden fáradtságot. A kabarétársulat minden egyes tagjának magas nivón álló előadása egészen felvillanyozta és annyira fellelkesitette őket, hogy sokan könnyes szemekkel távoztak az élvezetes estélyről. Hála és köszönet a nemesszivü társulat minden egyes tagjának ezért az élvezetért, amelyet a szegény betegeknek nyujtottak önzetlenül, tisztán hazafias és emberbaráti érzésből. A kórház igazgatósága és az önkéntes ápolónők ugy a maguk, mint a betegek nevében ezuton is leghálásabb köszönetét fejezi ki a társulat valamennyi tagjának.

— **Adományok.** A hadbavonult katonák gyermekeinek felruházására ujabban befolyt összegek: *Péller* Pál, Veszprémi Takarékpénztár és *Szentes* Anzelm 20 kor., *Hunkár* Dénesné és a Veszprémvármegyei Takarékpénztár 40 kor. *Hunkár* Dénes ebédmegváltás cimén katonaözvegyek és árvák segélyezésére 50 kor., a veszprémi Tejgazdasági Vállalat tisztikara a hadbavonultak családtagjai javára s a Vörös Kereszt Egyesületnek külön-külön 19 kor. 75 fill.

— **Ovónők figyelmébe.** A kir. tanfelügyelőség ezuttal kéri az okleveles ovónőket, akik eddig nem voltak szolgálatban, hogy jelentkezzenek a tanfelügyelőségen, ahol készséggel szereznek számukra helyettes tanitói állásokat.

— **Uj főszolgabiró.** Az enyingi járás főszolgabirója, *Kányay* József nyugalomba vonult. A megüresedett főszolgabirói állásra *Hunkár* Dénes főispán a pályázatot kihirdette. Határidő 1915. február 27. Az állást a veszprémvármegyei törvényhatóság márc. 8-án tartandó közgyülésén töltik be.

— **Veszprémmegyei katonák Przemyslben.** *Hunkár* Dénes főispán az alábbi, légi postán küldött tudósitás közzétételét kérte: „Kérem az alább következő cimeket értesiteni, hogy férjeik Przemysliben élnek és egészségesek: *Zsednai* Jánosné (Mezőkomárom), *Márton* Ferencné (Enying), *György* Lajosné (Papkeszi), *Kuti* Józsefné (Balatonalmádi), *Csécs* Józsefné (Veszprém, Cséri-út 7. sz.). *Gaál* Károlyné (Veszprém, Kőbányai-ut 1. sz.), *Császár* Józsefné (Nóráp), *Nagy* Jenőné (Urkut), *Bókony* Józsefné (Tüskevár). — Hazafias üdvözlettel: *Jamniczky* Kálmán hadnagy, *Jankovic* Dusán hadnagy. — Láttam: *Szmrecsányi* százados kül. parancsnok." — A főispán ezenkivül intézkedett aziránt is, hogy a közigazgatási hátóságok külön is értesitsék az érdekelt hozzátartozókat.

Egy pestujhelyi lakos irja családjának, hogy ugyancsak Przemyslben vannak s jól érzik magukat *Szalay* Mihály szakaszvezető, *Gulyás* József és *Nagy* Dénes a 31. népfelkelő munkásosztagból.

— **A somogymegyei tisztikar gyásza.** *Lengvári* Ferenc, Somogyvármegye aljegyzője 32-ik évében Moravci mellett hősi halált halt. A tisztikar külön gyászjelentésben fejezte ki részvétét.

— **Az uj polgári perrendtartás** szerint az első tárgyalás 1915. január 30-án volt a veszprémi kir. törvényszéknél. Ebből az alkalomból a helybeli jogászok nagy számban gyültek össze a tárgyaló teremben, ahol a biróság ünnepi diszben elfoglalván a helyét, a törvényszék elnöke méltatta a mai nap jelentőségét, amidőn az uj perrendtartás szerinti tárgyalás először történik. Rámutatott arra, hogy ez a nap azért nevezetes, mert az uj éra *az anyagi igazság* kideritésének jegyében indul meg, amelynek a birák és ügyvédek egyaránt felkent papjai, együtt és vállvetve kell küzdeniök, hogy ne a formák jussanak érvényre, hanem a való igazság kerüljön az ítéletbe. A birák és ügyvédek eddig is kölcsönös tisztelettel és nagyrabecsüléssel viseltettek egymás iránt, mert Veszprémben nem volt sem biró, sem ügyvéd olyan, aki ezt meg ne érdemelte volna, ezután még közvetlenebb lesz a két kar érintkezése. Közelebb jutnak egymáshoz már csak azért is, mert az elméleti képesités is azonos leend, kellvén mind a birónak az ügyvédi gyakorlatot, mind az ügyvédnek a birói foglalkozást megismernie, mielőtt nagyfontosságu állását elfoglalná. A megnyitó elnöki szavakra dr. *Csete* Antal ügyved, az ügyvédi kamara alelnöke válaszolt, megköszönte az elnöknek az ügyvédeket megtisztelő szavait és annak a reménynek adott kifejezést, hogy a birák és ügyvédek mint a multban, ugy a jövőben is tisztelni és szeretni fogják egymást és kölcsönös támogatással az igazság kiszolgáltatásának lesznek felkent papjai.

— **Jegyzőválasztás.** *Moharos* Kálmán Gyulafirátót érdemes jegyzője sok évi becsületes munka után nyugalomba vonult. *Kerényi* Andor főszolgabiró és az egész község meleg szeretettel vett bucsut tőle. F. hó 25-én tartották az uj választást, mely alkalommal egyhangulag *Jákóy* Kálmán okleveles jegyzőt választották meg.

— **Az államsegélyesek ellenőrzése.** Sok panasz hangzik, hogy az államsegélyes katonacsaládok tagjai elkerülik a kinálkozó munkát. Nálunk is megfigyelik ezt. Ujabban az a terv, hogy kinyomozzák, mennyi volt a hadbavonult legmagasabb keresete s ennél több segélyt a család sem élvezhet. A legujabb kifizetésnél egy nyomtatványt is kapnak, mely figyelmezteti őket a közelgő tavaszi munkákra. Ha a hatóság észreveszi, hogy bármelyik is nem akar dolgozni, attól megvonja a segélyt, mert dologtalanok nem érdemlik meg, hogy közvagyonban részesüljenek.

— **Plakettok a háboruról.** Egy nagy világcég háromféle nagyságban gyönyörü plaketteket hozott forgalomba. Tartós, művészi munka. Minden szoba falának, irópasztalnak mint levélnehezitő igen szép disze. A plakettok *Pósa Endre* könyvkereskedő cégnek (Rákóczi-tér 3.) kirakatában láthatók. Árai: 9 K, 4 K 50 f. és 3 K 50 f.

— **A rendőrségről.** Dr. *Török* Gyula rendőrkapitány az alábbi hirdetményeket teszi közzé: I. Az utóbbi időben számtalanszor tapasztaltam, hogy kis gyermekek a kaszárnyakba bejárkálnak, ott ételmaradékokat koldulnak, vagy pedig csoportokba verődve a kórházak, vasuti állomások és a mozi körül ólálkodnak, sőt közülök sokan a lábbadozó katonáknak szolgálataikat felajánlják s a rájuk bizott pénzzel megszöktek és igy a lopások és csalások egész sorozatát követték el azért, hogy moziba, cukrászdába stb. járhassanak. Bár rendőrségem a gyermekek erkölcsi megmentése és a bünczselekmények megelőzése céljából mindent elkövet, mégis a csekély létszám és a sok csavargó gyermek, munkáját eredményessé nem teszi és ezért felkérem a közönséget, hogy ha tapasztalja, hogy fiatal gyermekek bárhol csavarognak, ólálkodnak, virágárulással vagy apró kis üzletekkel foglalkoznak, figyelmeztesse erre a legközelebbi rendőrt, aki a szükséges intézkedést meg fogja tenni. Figyelmeztetem egyben a szülőket, hogy gyermekeik fölött a legéberebb módon őrködjenek, erre személyes felelősség terhe mellett hivom fel őket, hogy a csavargó gyermekeket és azoknak szüleit — tekintet nélkül azok társadalmi állására — minden egyes esetben a fiatalkoruak biróságához feljelenteni fogom.

II. A belügyminiszter urnak 6754/1915. sz. körrendelete szerint utlevélkötelezettség alá esnek: 1) Mindazok, akik a magyar szent korona országainak határán, oly ország területére, vagy olyan ország területéről készülnek átlépni, vagy lépnek át, mely nem áll ő császári és apostoli királyi felségének uralkodása alatt; 2) a magyar szent korona országainak területén bármily rövid ideig tartózkodó minden külföldi, aki nem tartozik olyan ország kötelékébe, mely ő császári és apostoli királyi felségének uralkodása alatt áll. Ezen rendelethez képest felhivom a fentebb megjelölt és Veszprém r. t. város területén tartózkodó összes külföldieket, hogy minél előbb szerezzék meg maguknak a fenti rendeletnek megfelelő utleveleket, mert ha hatósági felszólitás esetén a szabályszerü utlevelüket felmutatni nem tudják, ellenük az 1903. évi VI-ik törvénycikk 15. §-a értelmében kihágási eljárás fog megindittatni, s ezenfelül a rendőrkapitányság által az 1903. évi V. t.-cz. 10. §-a értelmében az állam területéről bármikor kiutasithatók, esetleg kényszer utján is eltávolithatók lesznek.

— **A budapesti önkéntes őrsereg** főparancsnoka, *Mangold* Gusztávot, a „Balatonvidéki Hirmondó" szerkesztőjét és a Vöröskereszt Egyesület titkárát, a központi parancsnokság csoportvezetőjévé nevezte ki.

A lelkek Krisztusa.

— Váth. —

A lipcsei, drezdai és müncheni képtárak járásánál különös szeretettel a Krisztus-képeket ittam föl lelkembe.

Hiába tagadnám, a *klasszikus* bélyeget kapott, patinás, finoman repedezett régi vásznak, deszkalapok elütöttek bibliásságukkal, testamentombeli eseményességükkel lelkem alaphangulatától. A modernek között is akad ilyen.

A legrégibb édes ábrázolása a *Jó Pásztor*. Az ifju képében kifaragott rómaias szobor. Nyaka között az elveszett bárány. Én soha se veszem mintául: az árusokat kivető Urat. A középkor Krisztusai s a német mesterek sötét, komor felfogásu festése nem vág lelkemhez. Bár szeretem Verhaerent, de e sorai megborzongatnak:

> És zord Krisztust, szederjes, vézna testet,
> Mit német festők dús ecsetje festett,
> Bozontos főt és két kezet, kinyulván,
> S két meggyötört lábat egy zöld, avult fán.

Igy vagyok a festményekkel is. A bizantikus, merev Krisztus-festéseket se szeretem. Aranyozott ragyogásuk bánt s a bosszuló zsidó Jehova fiát juttatják eszembe Zuloaga véres festményeivel együtt. Lipcsében láttam néhány ilyen naturalista, eltorzult Krisztus-képet. A drezdai Zwinger Dürex átszellemült felfogásu, kevés tónusu kereszten ábrázolt Ura is vigaszosabb. Munkácsi enemü festményei közt is van visszataszitó. Ámbár a nagy zseniálisnak képei nagy átlagban a fönségest, a rendkivülit nem a reálisban hajszolja, mint a naturálisták, hanem az ünnepélyesben. Ilyen a drezdai — több másolatban elterjedt: *Krisztus a keresztenje* is. Még ezek az Ur Krisztust adják mind.

Mint emlitettem, nekem a *Jó Pásztor* aranyos szivüsége, gyermekszeretősége, a betegek gyógyitója és halott-támasztó, jóságos Isten-ember tetszett ki legmegfelelőbbnek az összes látottakból.

Igy jutottam el Uhde-hoz. Legelőször Drezdában láttam: a *Szent éjét*. Elmentem, meg visszatértem képéhez . . . Ugyan már megbabonázott Böcklin szinezése, merész szinrakása, de engem Uhde vonzott. A szegényes, padlásfeljáros szoba, az étheri, háttérbe vesző glória sejtelmessége, a Szűz imádatossága s az egyhangu kékes-barna tónus variációsságába belelehelt éjjeli istállólámpa szürött fénye.

A hármas kép öregjei s az angyalsereg naiv, lelkes, hangulatos megfestése nem eresztettek tovább. — Igy jártam a lipcsei képével is. Ez is hármas kép. Beteghez jön Krisztus. A beteg nyomorultul, elhagyottan fekszik. Itt a barnás-kékes tónus — kékes-zöld . . . De feledhetetlen . . . A müncheniek is megfogtak . . . S már vártam és keresve kutattam: Uhdet s Krisztusait, mert mindmind a jóságos Krisztust ábrázolták, a lelkiséggel telelehelt, megtelitett alakját. Ilyen lehetett. Igy járt-kelt honfitársai között, a kulturálatlan nyomorultak szomoruságában.

S ma megint eljött az országa. Krisztus ott van a festők ecsetjének hegyén, a szén puha végén. Megjelen, mint első segély. Gyámolitja a sebesültet . . . Vigasztalja az elesett hős árváit, özvegyét . . .

Margitai panaszkodik, hogy embertömkelegeket, összegubancolódott emberkaoszt nem festenek a háboru festői . . . A modern háboru nem a szembe-szembe harca. A nagy tömegek megsemmisitését elvégzi a tüzérség 10—14 km.-ről.

Nekem az a három reprodukció többet ér az Életből a háborus festmények mindegyikénél... Ha a háboru zaja elül, Krisztus, a jóságos Krisztus lesz a telitett keresztény festők muzsája. Hogyan? Hányféleképp? A nagy lelkek, érzem, jól sejtem, eltalálják. A háboruk után leszakadó nyomor majd megmutatja az utat... Így lesz, Erdős Reneé szerint:

Mikor kivánjuk, derüben, fényben sohase látjuk.
Jön, ha hivja szomoruságunk.
Csak tikkadt, bágyadt, bus, alkonyatokkor...
Mikor a fejünk simogatókéznek melegét várja...
Akkor jön Krisztus, amikor lelkünk csordultig [vággyal,
Hogy legyen, akinek odakináljuk...

A nyomoruságba eljön vigasztalóul. S a festők meglátják majd és megfestik áldott jobbjának felemelő, segitő erejét, a lelkek Krisztusáét...

A háboru krónikája.

Január 25. A galiciai és a lengyelországi arcvonalon nincs változás; egyes szakaszokon ágyuharc és kisebb csatározás folyt. Az ellenség tüzérségünk tüze arra kényszeritette, hogy Tarnovtól délre megint néhány lövészárkot kiüritsen.

A helyzet a Kárpátokban is általában változatlan. Az oroszokat több, a szorosok magaslataitól délre előretolt állásukból visszaszoritottuk.

A déli harctéren nincs esemény.

Kelet-Poroszországban és Lengyelország északi részében semmi változás nem történt.

Borzimovnál a Szucha-szakasz ellen intézett német támadás sikeres volt. Az ellenség ellentámadásait az oroszok nagy veszteségével visszaverték.

A német-francia harctéren nevezetesebb esemény nem történt. Az argonni erdőségben és a Vogézekben ujabb siker szegődött a német fegyverhez. A németek különböző pontokon uj támadást kezdenek.

Január 26. Lengyelországban és Galiciában nem történt fontos esemény. Az Ung völgyében és Vezérszállásnál véresen visszaverték csapataink az oroszok támadását. Rafailovánál meghiusult az ellenség áttörő kisérlete. Az oroszok visszavonultak. A Kárpátokban az utolsó két napon 1050 oroszt fogtak el katonáink. Német szövetségesünk a keletporoszországi határvidéken visszaverte az oroszokat.

A mi területünkön Magyarországon és Ausztriában több mint kétszázezer katonai hadifoglyot őrzünk és gondozunk, Németország pedig most adta ki hadifoglyainak részletes kimutatását. E szerint Németország területén a katonai foglyok száma (a polgáriakat nem számitva) az 1914. év végén volt:

Orosz:	tiszt	3.575
„	legénység	306.294
Francia:	tiszt	3.459
„	legénység	215.905
Belga:	tiszt	612
„	legénység	36.852
Angol:	tiszt	492
„	legénység	18.824

Fontosabb esemény nem történt a német-francia harctéren. A legnagyobb a tevékenység az argonni erdőségben, ahol a franciákat egyre nagy veszteség éri. A francia hadifoglyok száma is növekszik. A német repülőgépek sikeres felderitőutakat tesznek meg.

A kaukázusi orosz vereségről Erzinghianból (Anatólia) jelentik, hogy 32 tisztből és 2400 főnyi legénységből alakult orosz fogolyszállitmány erkezett oda. A foglyok elbeszélése szerint a Turkesztánból Kaukázusba szállitott csapatok a legutóbbi időben oly sulyos veszteségeket szenvedtek, hogy igen sok század létszáma husz emberre apadt.

Január 27. Galiciában tüzérségünk állandóan sikerrel működik. Tarnovtól nyugatra szétrobbantotta az ellenség egy szekérparkját és Tarnovtól délnyugatra elüzött több ellenséges századot. A Kárpátokban az Ung, Latorca és Nagyág völgyében elvertük az ellenséget több fontos magaslatról. Az oroszokat sulyos veszteség érte. Szövetségesünk Kelet-Poroszországban eredményesen száll szembe az ellenséggel.

A német-francia harctéren vereség érte az angolokat. A labasséei csatornától délre a németek 1100 méternyi arcvonalszélességben elfoglalták az angol állásokat. Két támasztópontot elhóditottak; 3 tisztet, 110 főnyi legénységet elfogtak; 1 ágyut, 3 géppuskát zsákmányoltak és a visszafoglalást megkisérlő csapatokat visszaverték. Az angolokat sulyos veszteség érte. A Vogézekben a francia támadásokat visszaverték a németek.

Január 28. Az oroszokkal való harcunkról szóló hivatalos jelentés ujabb bizonyitékát adja katonáink friss támadó kedvének és az orosz óriás meggyöngülésének. Az oroszoktól visszafoglalták a fontos uzsoki hágót, ahol pedig az oroszok ugyancsak jól berendezkedtek a védelemre. A Latorca és a Nagyág völgyében még tart a harc. Galiciában csak mérsékelt tüzérharc volt. Szövetségesünk Kelet-Poroszországban megállitotta az orosz támadást.

A német-francia harctéren állandó a német csapatok sikere. A mai hivatalos jelentés Craonne közelében aratott teljes német győzelemről ad hirt. A franciákat elkergették állásaikból a németek, akik több támasztópontjukat elfoglalták, sok száz franciát elfogtak és nagyon értékes hadiszert zsákmányoltak. Minden francia támadás összeomlott a németek tüzében.

Január 29. A mai hivatalos jelentés uj sikerről számol be. Az uzsoki szoros elfoglalása után a Nagyág völgyéből is kivertük az oroszokat. A miénk már Toronya is. Derék katonáink üldözik az oroszokat, akik nagy erővel megkisérelték elvesztett főhadállásuk visszanyerését, de ujra visszaverték őket. 700 fogoly és 5 gépfegyver jutott a kezünk közé. Nyugat-Galiciában tüzérségi harc folyik. Szövetségesünk Kelet-Poroszországban visszaveri az oroszt.

A német-francia harctéren a franciák ujra és ujra megpróbálkoznak a támadással, de mindig kudarc éri őket. A Vogézekben és Felső-Elzászban, ahol a németek visszaverték a támadásukat, a franciákat igen sulyos veszteség érte.

A törökök a Kaukázusban ujra offenzivába mentek át, Olty irányába nyomultak előre, az előttük álló ellenséget elüzték és sok hadianyagot zsákmányoltak.

A Pyreneusok körül.

— Irta: **Zsigmond János.** — 10

Az ellentétet még jobban kiemeli az a körülmény, hogy észak felől hó boritotta hegyek emelkednek és ugyanazon hegyek lábainál már örök tavasz van.

Sanremo, Montecarlo, Mentone, Nizza gócpontjai ennek a dédelgetett vidéknek, melyet a természet ugy mint az emberi kéz egyaránt sietett vonzová, bájossá varázsolni.

Nem is nyáron van itt az igazi élet. Azokon kivül, akiket sorsuk itteni állandó tartózkodásra rendelt, nyáron át az átutazókon kivül nem is tartózkodik itt senki. Azoknak a téli tartózkodási helye ez, akik pénzzel és idővel bőven rendelkeznek és itt tölthetik állandó tavasz közepette a telet. Az ilyenek elmennek északra a nyári hőség elől. Kihalt itt nyáron minden. A nagypénzü társaságok számára berendezett fényes helyiségek, pompás tengerparti sétányok, parkok, üzletek zárvák nyáron át, sőt a szállodákat is nyáron tatarozzák, hogy októberre már készen várhassák uri vendégeiket. Nyári vendégekre itt nem számitanak, annyira nem, hogy még a parkok pázsitjait is fölszántják nyárra, hogy őszig frissen nőtt fü fogadhassa az ide özönlő nagypénzü közönséget. Nincs itt nyáron át más, mint akinek itt kell lennie. A tengeri fürdőt is alig élvezi egy-két ember, mert a többinek se ideje nincs erre, meg talán érzéke sincs az ilyen élvezetek iránt.

Minden szép itt még nyáron át is, de azért lépten-nyomon emlékeztetve vagyunk arra, hogy ennek a sok szépségnek javarésze nem pusztán a természet remek alkotása, hanem nagy része van benne az emberi kéznek is. Az olasz tavak vidékéhez hasonlitva azt érezzük, hogy azok szépségeihez képest ezek a részben mesterkélt szépségek hidegen hagyják a kedélyt. Ugy vagyunk ezekkel a szépségekkel, mint Petőfi a Kárpátokkal: csodálta bár, de nem szerette. Pedig a Kárpátok a nagytermészet remek alkotásai, mig a Rivierán nagyon is meglátszanak az emberi kéz nyomai.

Megcsodálhatjuk azt a fényt és pompát, amit itt az ember minden téren kifejt, de szivünket hidegen hagyja. Ez mind csak az emberi hiuság, az emberi nagyzás és fényüzés gyümölcse. Itt csak gazdag ember érezheti igazán jól magát, aki pénze révén belelillik ebbe a környezetbe, aki ezereket szórhat el télen át fényüzés és pazarlás közepette s a szegény embernek legfeljebb annyiban használ vele, hogy keresetet, munkát ad neki fényüzési hajlamainak kielégitése alkalmával.

Kevés helyen költenek el annyi pénzt, mint itt télen. Jóformán egész Közép- és Észak-Európa előkelő és gazdag világa itt gyülekezik télre, hogy itt élje világát az alatt, mig az otthon maradottak a hidegtől meggémberedve dideregnek. Európa gazdag uri világának pompás villái vannak itt, bennük nagyszámu cselédség áll uraik rendelkezésére. Vannak itt olyan magyarországi nagybirtokosok is, akik éveken át nem is látják Magyarországot, amely országról jóformán csak annyit tudnak, hogy itt nekik birtokaik vannak s a helynevek közül se tudnak sokkal többet azoknál a helyneveknél, amelyekhez itteni birtokaik révén bizonyos emlékek füzik. Akárhány ilyen nagybirtokos még nyárra se megy birtokára, hanem e helyett valahova Észak-Európába, mert neki nyáron nemcsak a Riviera, hanem még Magyarország is nagyon meleg.

Mennyi pénz megy igy el külföldre! Ha azoknak a fényes rivierai háztartásoknak a költségei és más egyéb szükségleteik kiadásai csak részben is itthon maradnának, mennyire másként állanánk pénz dolgában. Küldetik maguk után a pénzt külföldre és a külföldet gazdagitják pazar költekezésükkel, mig itthon az országban alig van valami pénzforgalom.

Meglehet, hogy ez a háboru majd ki fogja ábrándítani őket az eddig annyira keresett külföldről, ahol most a háboru tartama alatt annyira kézzelfoghatóan megmutatták, hogy nekik csak az ő millióik kellenek, egyébként a legválogatottabb gorombaságokat követik el rajtuk. Nyaralóikat leromboljak, őket, ha kéznél vannak, fogságba ejtik, igy hálálva meg azt a sok száz millióra rugó összeget, amit állandó külföldi tartózkodásuk alatt, könyelmü költekezéssel náluk hagytak.

Érdemes lesz a háboru lezajlása után megfigyelni, hogy mint fogják ujra csalogatni őket — pénzükért. De majd megfigyelés alatt lesznek azok is, akik gyorsan feledve mindent, a csalogató szóra ujra beleköltöznek az egyidőre elhagyott idegen fészekbe, hogy árva hazájukban nyert jövedelmeik millióit megint odaadják annak a megbékült ellenségnek, mely még csak az imént is kővel dobálta meg őket akkor, mikor ők kenyeret adtak neki.

Kevés helyen költenek el annyi pénzt, mint itt — télen. Montecarló, melynek játéktermei nyáron át zárva vannak, a megmondhatója, talán senki, mert a szeszélyes szerencse első mosolyai után el szokott fordulni kedvencétől. Az elvesztett összeget pedig vissza kell szerezni minden áron és igy folyik tovább és tovább a végzetes játék, aminek a végén igen gyakran egy forgópisztoly szokta megadni az egésznek a befejezését. Még kisebb pénzü emberek is, akik nyáron át pénzhez jutottak, oda mennek télre, hogy a játékasztal mellett mindenüket elvesztve kölcsön pénzen jussanak haza és itthon elmélkedjenek a szerencse forgandóságáról.

Sajnos, azért a legtöbbet szenvedélye ujra odaviszi, mert a nyerés csalfa reménye fellegvárakat épittet vele, melyek azonban a tideg valóság első fuvallatára kártyavárként omlanak össze mindenestül. A játék káros szenvedélye nélkül az elvesztett pénznél hasonlithatatlanul kisebb összeggel uri kényelemben tölthetnének ott pár hetet vagy hónapot, de az ilyeneknél első a szenvedély kielégitése. A szolid és szenvedélytől ment ember nem csoda ha elkivánkozik onnét, ahol csupa pompa, fényüzés és a szenvedély kielégitésének annyiféle tere és alkalma van. Elég mindezt egyszer látni annak, aki ilyesmiben gyönyörüségét nem leli. Legalább elmondhatjuk, hogy ezt is láttuk. Nem mindenkinek, elsősorban nem szegény embernek való ez.

Genuától nyugatnak utazva az olasz Rivierán első nagyobb hely Sanremo. Olasz Rivierának mondhatjuk két okból is: mert Olaszországhoz tartozik, de mert a lakossága is olasz. Különben olasz még a francia Riviera lakossága is, Nizza alaplakossága is olasz. Sanremo 1861. óta gyógyhely, különösen tüdőbetegek számára. Az északi szél nem éri, minden más irányu szél türhető, mert nem hideg. Télen át a hőmérsék 9·3 fok Celsius. Nemcsak védett volta, hanem levegőjének nedvessége miatt is keresett helye a tüdőbetegeknek. Dusan tenyészik halmain és hegyoldalain az olajfa, van ezenkivül a déli éghajlatnak minden növényéből, különösen a cyprusból.

IRODALOM.

* **A Társaság.** A világhirü reimsi dóm egy megkapóan szép háborus epizódját ábrázolja A Társaság legujabb számának cimképe. Vezetőhelyen ugyancsak erről a témáról irt Kiss Menyhért gyönyörü, hangulatos költeményt. A pompásan szerkesztett hetilap ezuttal is elsőrangu tartalommal és szebbnél-szebb képekkel jelent meg. Dobay István szép cikke, Somlay Károly aranyos humoru novellája és Nádasdi Baán Achilles szines, hangulatos történeti elbeszélése mellett több érdekes cikk és költemény teszi változatossá a lap tartalmát. Az illusztrációk ezuttal is csupa szenzáció, csupa aktualitás. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Mutatványszámot kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-tér 22. sz. Telefon 49. Interurban

Wellner Gyula

régi jóhirü fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpadlás nélküli műfogak speciális készitője.

Számtalan elismerő levél.

Tanitóknak kedvezmény.

Anyakönyvi kivonat.

— 1915. január 6-tól január 24-ig —

Születés.

Árvai József napszámos és Nyári Malvin szülők ikergyermekei Zoltán és Margit r. kath. — Óhegyi István kőmives és Szupok Éva leánya Mária r. kath. — Léber Ferenc fuvaros és Schönig Éva fia Mihály r. kath. — Lennert Mátyás napszámos és Schmidt Mária leánya Katalin r. kath. — Stierand Kálmán uradalmi intéző és Füzik Magdolna leánya Livia r. kath. — Fodor Erzsébet házicseléd fia József r. kath.

Halálozás.

Tóth Sarolta Mária Katalin 1 hónapos r. kath. — Bohanek Anna 14 napos ág. h. ev. — Mezei Mihályné Horváth Mária 46 éves r. kath. — Vajai András 1 hónapos r. kath.

Házasság.

Horváth József bádogosiparos r. kath. és Pilik Erzsébet r. kath.

Csakis nagybani eladásra!

Bevonuló katonák részére

... ajánlunk ...

takarókat

a legalkalmasabb kivitelben.

Krausz és Korein nagykereskedők ... PÁPA ...

Alapitási év 1848.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

veszprémi főügynöksége

elfogad **tüz-, jég-, betörési, baleset, szavatossági, élet- és járadék-biztositásokat.**

A társaság a legrégibb és legnagyobb magyar biztositó intézet; — biztositéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s igy minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyujtják.

Irodai helyiség: **Szabadi-utca 3. sz.** földszint. Képviseli: **SULY LÁSZLÓ.**

MEGHIVÓ.

A veszprémi "Hitelszövetkezet"

1915. évi február hó 14-én délelőtt ½11 órakor, saját üzleti helyiségében (Takarékpénztár-utca)

évi közgyűlést

tart, melyre a szövetkezet tagjai oly értesitéssel hivatnak meg, hogy üzletrészeiket az alapszabályok V. fejezetének 21. §-a értelmében a pénztárnál előlegesen tegyék le.

A GYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság jelentése az 1914. évi üzleteredményről.
2. Mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A nyereség felosztásáról intézkedés.
5. A felmentések megadása.
6. Inditványok.
7. Elnök-igazgató, 10 igazgatósági rendes, 3 igazgatósági póttag, 3 felügyelő-bizottsági rendes és 2 felügyelő-bizottsági póttag 3 évre leendő megválasztása.

A felügyelő-bizottság által felülvizsgált és jóváhagyott mérleg a Hitelszövetkezet helyiségében és Veszprém város polgármesteri hivatalában; az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a kié belépett tagok névjegyzéke, nemkülönben a kifizetett üzletrészek száma s értéke a Hitelszövetkezet helyiségében mindenki által bármikor megtekinthető.

A szövetkezet, melynek célja: heti 20 filléres befizetések által a takarékosságot előmozditani, tagjainak gyors kölcsönök által segélyt nyujtani, *tagjaitól 2 koronától kezdve 5%-os kamatozás mellett takarékbetéteket elfogadni; tagokat minden üzleti napokon felvesz.*

Üzleti napjai: *kedd, szerda, péntek, szombat* és az *országos vásárnapok* délelőtti órái.

Veszprém, 1915. január hó 29-én.

Az igazgatóság.

A veszprémi Hitelszövetkezet 1914. évi Mérlegszámlája.

Huszonötödik üzletév.

Vagyon.

Számlák neve	Összeg K	f
Pénztármaradvány	9268	08
Váltók és kötelezvényekben	254938	52
Jelzálogkötvényekben	276841	—
Kezeskötvényekben	321062	—
Folyószámla követelés	19925	92
10000 kor. névértékü Hadikölcsön kötvény	9750	—
Ingatlanokban	18700	—
Hátralékos kamatok	7790	30
	918275	82

Teher.

Számlák neve	Összeg K	f	K	f
Üzletrészekért			239027	70
Tartalékalap	16598	97		
Külön tartajékalap	1492	23	18091	20
Betét	462354	77		
Betétkamat	13267	74	475622	51
Betétkamatadó			1333	43
Átmeneti kamatok			6380	75
Előre fizetett házbér			205	84
Fel nem vett osztalék			2459	20
Folyószámla tartozás			150000	—
Nyereség-áthozat	1500	—		
1914. évi tiszta jövedelem	23655	19	25155	19
			918275	82

Veszteség- és nyereségszámla.

Veszteség.

Számlák neve		Összeg K	f
Tőkésitett kamatok		25004	44
Kivét-kamatok		445	40
Betét-kamatadó		2544	98
Jövedelmi adók, pótadók		5191	91
Folyószámla kamatok		9183	86
Üzleti kiadás		2738	02
Járadék		2000	—
Fizetések		7460	—
Leirás		32	08
Nyereség áthozat	K 1500 —		
1914. évi tiszta jövedelem	„ 23655·19	25155	19
		80355	88

Nyereség.

Számlák neve	Összeg K	f
Nyereség áthozat	1500	—
Váltókamat	22379	23
Jelzálogkamat	21907	80
Kezes-kötvény-kamat	28633	29
Folyószámla-kamat	1170	07
Beiratás	1839	—
Átiratás	13	—
Házbér	2453	33
Különfélék	460	16
	80355	88

Veszprém, 1914. évi december hó 31-én.

Széll István, ig. tag. **Szanyi István,** ig. tag. **Perényi Antal.** elnök-igazgató. **Németh Béla,** ig. tag. **Sándor János,** ig. tag.

Dr. Komjáthy László, ig. tag. **Kálmán István,** ig. tag. **Dr. Csolnoky Ferenc,** ig. tag. **Volfram János,** ig. tag.

Németh István, könyvelő. **Iffcsics János,** ig. tag. **Némethy Elek,** ig. tag. **Beiwel Ferenc,** pénztáros.

Ezen mérleget, nyereség- és veszteségszámlát a mai napon átvizsgáltuk, ennek minden egyes tételét az üzleti könyvekkel és naplókkal összehasonlitottuk, minden részletében megegyezőnek, jól készitettnek s a kimutatott vagyont meglevőnek találtuk.

Veszprém, 1915. január hó 28-án.

Gubicza Lajos, f. b. tag. **Pósa Endre,** f. b. elnök. **Hollósi János,** f. b. tag.

A be- és kilépett üzletrészesek kimutatása.

Volt 1914. év jan. 1-én 3107 üzletrészes 10420 üzletrésszel.
Belépett 1914. dec. 31-ig 613 „ 1839 „
Összesen 3720 üzletrészes 12259 üzletrésszel.

1914. év folyamán kilépett 541 üzletrészes 1379 üzletrésszel.
Maradt 1914. dec. 31-én 3179 üzletrészes 10880 üzletrésszel.
Szaporodás 1914. évben 72 „ 460 „

Millió

és millió ember nyög a csúz betegségben, pedig a

téli áru

a mai drága világban is

olcsó!

Tiszta gyapju swetter	K	14·50
Finom trikónadrág .	„	3·20
„ trikóing .	„	3·20
Meleg zokni	„	·60
Tiszta gyapju zokni .	„	3·—
Jäger alsónadrág . .	„	8·60
Hósapka . . .	K	1·20—3-ig
Lábszárvédő .	„	2—8-ig

Rádi István és Tsa

cégnél Veszprém, Fő-tér.

Érmelegítőkből és kesztyükből ▶▶▶ nagy választék. ◀◀◀

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészitő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen uj orgonák épitését a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakitását és hangolását jutányos árban számitom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készitek. ZONGORÁK javitását és hangolását ugy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközlök.

Bakos Kálmán

füszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom **friss töltésü ásvány- és gyógyvíz nagyraktáramat.**

Az összes bel- és külföldi ásványvíz és gyógyvizek állandóan raktáramon vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,

rendkivül kedvelt szénsavas borviz
eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit.	1 6/10 lit.	1 lit.	1/2 lit.
64 fill.	56 fill.	48 fill.	30 fill.

Főraktára: **Salvator lith** savanyúvíznek, **Mohai Ágnes, Giesshübli, Csizi, Petánci, Calsbadi, Marienbadi, Preblaui, — Bikszádi, Borszéki, Guber, Parádi, Halli** stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállitva a csomagolás önköltségen lesz felszámitva. Nagyobb vételnél engedmény, ismételadóknak előnyár.

Az összes füszer-, csemege- ásvány-viz- és háztartási cikkekről a nagy árjegyzék bárkinek megküldetik.

Alapittatott 1894-ben — Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghivók, eljegyzési és esketési tudósitások, számlák, cimkék, plébániák és iskolák részére szükséges mindennemü nyomtatványokat jutányos árakon számitva

Raktáron tartja plébánia-hivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint füzve vagy bekötve szállittatnak. Hivatalos levélpapirok és boritékok, okmányboritékok mindenféle alakban és szinben. Egy- és négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék a Tanitók Háza javára. Fizetésmeghagyás iránt járásbirósághoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátrálékosok, b) a Gondviselés hátrálékosai ellen, ivenkint 4 f.

Telefon 61 **Veszprémben** Telefon 61

Veszprém, 1915. Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában. Kiadótulajdonos a Veszprém-Egyházmegyei Könyvnyomda.